

The background of the slide is a nighttime photograph of a city skyline with numerous skyscrapers. The buildings are illuminated with various lights, primarily in shades of blue, yellow, and white, creating a vibrant and modern urban atmosphere. The sky is dark, making the lights of the buildings stand out.

Cybersecurity, Technologie & de lokale overheid

Arne Koole & Donna Moens

 +31 6 139 804 93

 +31 6 266 711 46

 arne.koole@bdo.nl

 donna.moens@bdo.nl

Trends & ontwikkelingen cybersecurity

Tech ontwikkeling

Artificial Intelligence

Quantum computer

Industry 4.0

Hernieuwbare energie technologie

Maatschappelijke ontwikkeling

Nieuwe wet- en regelgeving (NIS2, Cbw, BIO2, CRA, ...)

Jongeren steeds vaker betrokken bij cybermisdrijven

Geopolitieke spanningen

▲ De Flipper Zero. © Instagram Digitaal Wijkagent Meerij

Dit lijkt misschien een grappig apparaatje, maar je kan er ook een misdrijf mee plegen

Het lijkt zo onschuldig: een televisie uitzetten bij de burens of voor de grap een filmpje afspelen op de borden bij de NS. De politie ziet dat de jeugd steeds vaker rondloopt met een apparaatje, de Flipper Zero tool. Het apparaat vangt een signaal op waardoor je er van alles mee kunt, ook illegale dingen. „De jeugd heeft dit vaak niet door.”

NOS Nieuws • Vrijdag 26 september, 07:30 •
Aangepast vrijdag 26 september, 13:11

'Twee tieners opgepakt voor spionageklus voor pro-Russische hacker'

De politie heeft twee 17-jarige jongens aangehouden voor spionage, meldt [De Telegraaf](#). De vader van een van de jongens zegt dat zijn zoon wordt verdacht van het uitvoeren van hackopdrachten in Den Haag, mogelijk voor Rusland.

Cyber implicaties

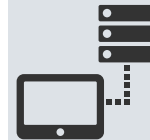
Aanvaller maakt binnen 1-4 dagen misbruik van kwetsbaarheid

Al innovatie kan zelf ook lek zijn!

100
1010
01

Nu voorbereiden op QC

Toename aanvallersoppervlakte

CISO teams moeten meer werk met minder of dezelfde middelen doen

Roep om data soevereiniteit

Waar doen we het eigenlijk voor?

Cybersecurity incidenten raken mens én maatschappij...

31 juli 11:00

Advocaten vrezen ‘maanden vertraging’ in rechtspraak na hack bij Openbaar Ministerie

Anasuya Gupta, Lisa van der Velde, Jennifer Mol

16% toename datalekken openbaar bestuur in 2024, diefstal van data tijdens cyberaanvallen verdubbelde in 2024

Bron: <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2024/50/bijna-10-duizend-meldingen-van-een-datalek>

NOS Nieuws • Vrijdag 12 september, 10:08

Nieuwe ronde brieven datalek bevolkingsonderzoek op de mat, 941.000 in totaal

Norway spy chief blames Russian hackers for dam sabotage in April

By Nerijus Adomaitis

August 13, 2025 7:31 PM GMT+2 · Updated August 13, 2025

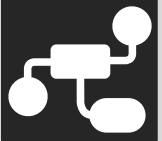

While in command of the dam in Bremanger, western Norway, on April 7, the hackers opened a flood gate and released 500 litres (132 gallons) of water per second for four hours before the attack was detected and stopped, authorities previously said.

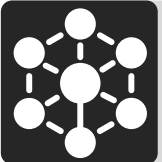
... en dus ook de gemeente

100
1010
01

Gemeenten verwerken veel gevoelige data (BRP, Wmo, Jeugdzorg, etc.).

Gemeenten beheersen veel kritieke processen (fysieke leefomgeving, burgerzaken).

Gemeenten hebben een grote ketenafhankelijkheid.

Gemeenten hebben grote publieke zichtbaarheid: incidenten zijn (altijd) in het nieuws.

Hoe gaat het met het beveiligen van IT?

Ook in 2025 is er nog een wereld te verbeteren op het gebied van **basishygiëne** in IT systemen

Is echt alles in kaart gebracht?

Meer dan 57% van de gemeenten geeft zichzelf een onvoldoende als het gaat om het beveiligen van OT

Wanneer cybersecurity op de bestuursagenda belandt

Cyber triggers

Compliance: wet- en regelgeving zoals BIO 2.0 en NIS2 dwingen tot actie.

Incident-gedreven bewustwording: “Dit nooit meer” na een breach.

Klanten & ketenpartners: eisen transparantie, zekerheden en certificeringen.

Externe signalen: commissariaten of incidenten bij andere gemeenten zetten druk op bestuur.

De bestuursagenda

- ▶ Het Zwembad in de gemeente draait al 4 maanden rode cijfers, verbeter programma, sluiten, verkopen?
- ▶ Buurtbewoners op de inspraakavond waren boos en gaan mogelijk demonstreren tegen de komst van een nieuwe hoogbouw locatie;
- ▶ Innovatie: kunnen alle inwoners meekomen met de nieuwe digitale manier van vergunningen aanvragen?
- ▶ Het inkoopcontract met onze grootste toeleverancier loopt af, laatste inzichten in de heronderhandeling voor de komende 4 jaar;
- ▶ Net Promoter Score is 2% gedaald en personeelstevredenheidsscore is op een all-time-low;
- ▶ Gaat ons duurzaamheid programma de doelstellingen halen?
- ▶ De vakbonden gaan staken als we niet meegaan in de looneis, maar we kunnen eigenlijk niet omhoog omdat we op het punt staan een artikel 12 gemeente te worden. Hoe balanceren we uitgaven, inkomsten en andere eisen?
- ▶ *Arbeidsmarkt:* schaarste aan talent, risico op onderbezetting.
- ▶ ....

Hoe houden we de samenleving gezamenlijk (cyber) veilig?

1. Cybersecurity is **“everyone’s business”**, dus ook die van de wethouders, raadsleden, ambtenaren, etc.
2. Zorg voor **bestuurlijke commitment** aan cyber compliance EN weerbaarheid;
3. Bescherm de **kritieke infrastructuur**;
4. Zorg dat de **fundamentals** technisch gevalideerd worden;
5. **Oefenen**, zodat je weet wat werkt, voordat je het nodig hebt;
6. Een **heldere strategie** in lijn met de gemeentelijke waarden geeft rust en richting;
7. Cybersecurity is zo sterk als de zwakste schakel → pak daarom de **regie richting toeleveranciers**, en ook in samenwerkingsverbanden.

Goodies

Checklist OT security NL gemeente

- Zijn de relevante OT assets binnen de gemeente geïdentificeerd?
- Ook van de assets waar de governance complexer is? Bijvoorbeeld voor situaties waar de vervoersregio, waterschappen of veiligheidsregio ook regie zouden kunnen voeren?
- Zijn de risico's voor de samenleving gedocumenteerd en geaccepteerd op bestuurlijk niveau? Zo ja, door wie?
- Waren de proceseigenaren onderdeel van de risico-assessment?
- Is het eigenaarschap van OT duidelijk?
- Is er een OT security officer, kwartiermaker of programma manager aangesteld, met een helder mandaat en budget?
- Worden de juiste eisen in het inkoopproces meegenomen, om te zorgen dat nieuwe concessies en aanbestedingen, ook over 10 jaar veilig kunnen zijn?

